

Tworzywa sztuczne a rozszerzona odpowiedzialność producenta (ROP)

Ilość wytwarzanych odpadów z plastiku przeraża. Unia Europejska poprzez dyrektywę [2019/904](#) tzw. SUP stara się ograniczyć ilość powstających odpadów z tworzyw sztucznych, w tym opakowaniowych, oraz wspomagać gospodarkę o obiegu zamkniętym (GOZ). W ciągu najbliższych miesięcy Polska musi wdrożyć te przepisy, a do 5 stycznia 2023 r. musimy dostosować swój aktualny, nieefektywny system rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP) do wymagań art. 8 i 8a dyrektywy [2008/98/WE](#) w sprawie odpadów. W Polsce nie zadziała to sprawnie bez wprowadzenia systemu kaucyjnego. Planowany system kaucyjny spowoduje zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska głównie przez odpady opakowaniowe plastikowe, ale też inne, oraz zapewni lepszy surowiec do recyklingu.

Etap legislacyjny

Obecnie na stronie Rządowego Procesu Legislacyjnego (RPL) dostępne są 3 rządowe projekty ustaw związane z problemem odpadów plastikowych:

[UC73](#): Projekt ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw

**Uwaga! Rząd skierował zmieniony projekt (wersja z 19.07.2022 r.) do kolejnego etapu procesu legislacyjnego – na Komisję Prawniczą.
Najnowsza wersja projektu przewiduje wiele zmian istotnych dla przedsiębiorców!**

[UC81](#): Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw

[UC98](#): Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o odpadach

Projekty UC81 oraz UC98 przeszły już uzgodnienia, konsultacje publiczne i opiniowanie, ale **zapowiadane są istotne zmiany przed przekazaniem ich do Sejmu**. Będziemy te zmiany śledzić w serwisie [Ekowiedza](#).

Poniżej znajdziesz streszczenie powyższych projektów dostępnych obecnie na stronie RPL.

UC73 – tworzywa sztuczne, ROP

Projekt [UC73](#) ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw, wdraża do prawa polskiego przepisy dyrektywy 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (tzw. SUP).

Sprzedż opaków jednorazowego użtku z tworzyw sztucznych lub napojów czy posiłków w takich opakowaniach

Przedsiębiorcy prowadzący jednostki handlowe i gastronomiczne, w których będą oferowane opakowania jednorazowego użtku z tworzyw sztucznych wymienione w załączniku nr 6 do [ustawy](#) (kubki, pojemniki) lub napoje czy posiłki w takich opakowaniach, będą obowiązani:

- pobrać od nabywców opłatę za takie opakowania, którą kwartalnie przekażą na rachunek prowadzony przez marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce jej pobrania, w terminie do 15 marca roku następującego po roku kalendarzowym, w którym została pobrana;
- prowadzić (oddzielnie dla każdej jednostki) w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej ewidencję liczby nabytych w danym roku kalendarzowym przez tego przedsiębiorcę i wydanych użytkownikom końcowym opakowań jednorazowego użtku z tworzyw sztucznych; składać sprawozdanie przez BDO o ich liczbie po uprzedniej rejestracji w BDO takiej działalności; archiwizować ewidencję przez 5 lat,
- zapewnić nabywcom możliwość zakupu podobnych opakowań wytworzonych z materiałów innych niż tworzywo sztuczne, w tym innych niż tworzywa sztuczne ulegające biodegradacji, lub opakowań wielokrotnego użtku.

Do pobrania opłaty będzie również obowiązany przedsiębiorca oferujący napoje lub posiłki w opakowaniach jednorazowego użtku z tworzyw sztucznych (wymienionych w załączniku nr 6 do [ustawy](#)) w urządzeniach vendingowych (służących do sprzedaży samoobsługowej). Dotyczyć będzie też urządzeń umieszczonych w miejscach innych niż jednostki handlowe lub gastronomiczne.

Zakaz wprowadzania do obrotu niektórych produktów z tworzyw sztucznych

Zakaz wprowadzania będzie dotyczył produktów:

- jednorazowego użtku z tworzyw sztucznych wymienionych w załączniku nr 7 do [ustawy](#) (patyczki higieniczne, sztućce, talerze, słomki, mieszadła, patyczki do balonów, wykonane z polistyrenu ekspandowanego pojemniki na posiłki, pojemniki i kubki na napoje),
- wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych.

Obowiązki wprowadzających do obrotu produkty jednorazowego użtku z tworzyw sztucznych

Przedsiębiorcy wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użtku z tworzyw sztucznych wymienione w załączniku nr 8 do [ustawy](#) (podpaski, tampony, aplikatory, chusteczki nawilżane, wyroby tytoniowe z filtrami zawierającymi tworzywa sztuczne i filtry zawierające tworzywa sztuczne, kubki na napoje) będą obowiązani umieścić odpowiednie oznakowanie na opakowaniach tych produktów lub na samych produktach:

Przedsiębiorcy wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w załączniku nr 9 do [ustawy](#) (pojemniki na posiłki, paczki i owijki zawierające posiłki, pojemniki na napoje do 3 litrów, tj. butelki na napoje oraz wielomateriałowe opakowania na napoje, kubki na napoje, lekkie plastikowe torby na zakupy, chusteczki nawilżane, balony, wyroby tytoniowe z filtrem i filtry) będą obowiązani:

– wносить na rachunek prowadzony przez marszałka województwa coroczną opłatę na pokrycie kosztów zbierania, uprzątnięcia, transportu i przetwarzania odpadów powstałych z tych produktów oraz składać roczne sprawozdanie o tej opłacie przez BDO (po uprzedniej rejestracji w BDO takiej działalności),

- opłatę oblicza się odpowiednio jako iloczyn stawki opłaty (będzie ona określona w rozporządzeniu) oraz odpowiednio masy albo liczby wprowadzonych do obrotu w danym roku przez danego przedsiębiorcę produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w załączniku nr 9 do [ustawy](#),

- maksymalna stawka opłaty wyniesie:

- 0,20 zł za 1 kg, oddzielnie dla każdego rodzaju wprowadzonego do obrotu produktu wymienionego w sekcji I załącznika nr 9 do ustawy,

- **0,03 zł** (w poprzedniej wersji projektu było 0,05 zł) za 1 sztukę, oddzielnie dla każdego rodzaju wprowadzonego do obrotu produktu wymienionego w sekcji II i III załącznika nr 9 do ustawy;

– wyznaczyć (dobrowolnie) swojego autoryzowanego przedstawiciela (gdy wprowadzającym jest podmiot zagraniczny) - może być nim osoba fizyczna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej lub osoba prawna, mająca odpowiednio miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium kraju;

– wyznaczyć (obowiązkowo) upoważnionego przedstawiciela (gdy podmiot z kraju jest wprowadzającym produkty na teren innych państw członkowskich UE);

– prowadzić ewidencję, w postaci papierowej albo elektronicznej, odpowiednio masy i liczby tych produktów wprowadzonych do obrotu w danym roku kalendarzowym, archiwizować ewidencję 5 lat.

Obowiązkiem **selektywnego zbierania** objęte będą odpady opakowaniowe powstałe z butelek jednorazowego użytku **z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 litrów**, a w przypadku nieosiągnięcia określonych w ustawie poziomów zbierania wprowadzający będzie musiał wnieść **opłatę produktową**.

Opłata produktowa będzie też wymagana z tytułu niewykonania obowiązku zapewnienia przez wprowadzającego produkty w opakowaniach określonego w ustawie **poziomu udziału wagowego tworzyw sztucznych** pochodzących z recyklingu w butelkach jednorazowego użytku **z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 litrów**.

Projekt UC73 przewiduje również ustanowienie (w odniesieniu do produktów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta przed dniem 4 lipca 2018 r. oraz od 5 stycznia 2023 r. w zakresie wyrobów tytoniowych z filtrami i filtrów sprzedawanych osobno) rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP) zgodnej z art. 8 i art. 8a dyrektywy 2008/98/WE.

Obowiązki wprowadzających do obrotu narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne

Przedsiębiorcy tacy będą obowiązani:

– do finansowania kosztów selektywnego zbierania narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne stanowiących odpady, **które zostały dostarczone do przedsiębiorców prowadzących portowe urządzenia do odbioru odpadów zgodnie z przepisami o portowych urządzeniach do odbioru odpadów ze statków, lub do przedsiębiorców prowadzących inne równoważne systemy zbierania, oraz kosztów ich transportu i przetwarzania;**

- osiągnąć określony w ustawie minimalny roczny poziom zbierania do celów recyklingu narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne stanowiących odpady albo wnieść opłatę produktową;
- prowadzić w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej ewidencję masy wprowadzonych takich narzędzi i zebranych takich odpadów w dany roku kalendarzowym; archiwizować ewidencję przez 5 lat; w przypadku braku ewidencji lub prowadzenia jej w sposób nierzetelny, masę wprowadzonych do obrotu narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne określi marszałek województwa w drodze oszacowania;
- składać o tym informacje w ramach rocznego sprawozdania poprzez BDO po uprzedniej rejestracji w BDO takiej działalności;
- wyznaczyć (dobrowolnie) swojego autoryzowanego przedstawiciela (gdzie wprowadzającym jest podmiot zagraniczny);
- wyznaczyć (obowiązkowo) upoważnionego przedstawiciela (gdzie podmiot z kraju jest wprowadzającym produkty na teren innych państw członkowskich UE).

Kampanie edukacyjne

Przedsiębiorcy wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w pkt 5–9 załącznika nr 10 do [ustawy](#) lub narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne będą obowiązani:

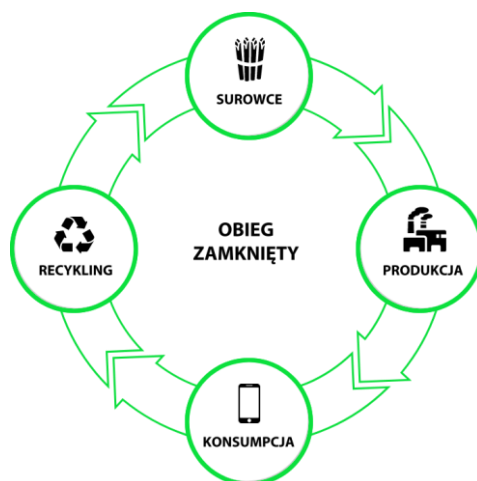
- finansować publiczne kampanie edukacyjne na temat szkodliwego wpływu na środowisko wynikającego z niewłaściwego postępowania z odpadami powstałymi z produktów jednorazowego użytku z tworzywa sztucznego takie jak: pojemniki na posiłki, paczki i owijki zawierające posiłki, pojemniki na napoje do 3 l (butelki na napoje, wielomateriałowe opakowania na napoje), kubki na napoje, wyroby tytoniowe z filtrami i filtry sprzedawane do użytkowania z wyrobami tytoniowymi, chusteczki nawilżane, balony, lekkie plastikowe torby na zakupy, podpaski, tampony, aplikatory oraz narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne;
- składać o nich informacje w ramach rocznego sprawozdania poprzez BDO;
- informować (w kampaniach edukacyjnych) konsumentów o dostępnych systemach ponownego użycia i metodach gospodarowania tymi odpadami, dostępnych dla nich systemach zbierania i recyklingu;
- informować konsumentów produktów jednorazowego użytku z tworzywa sztucznego o dostępności alternatywnych produktów jednorazowego lub wielokrotnego użytku, a także znaczeniu symboli na oznakowaniu produktów.

Definicje

- Na potrzeby wprowadzanych przepisów (powyżej wymienionych) dodano definicję „**tworzyw sztucznych**”, która wyłącza polimery naturalne niezmodyfikowane chemicznie.
- **Udział wagowy tworzyw sztucznych** pochodzących z recyklingu, w danym roku kalendarzowym stanowi wyrażona w procentach wartość ilorazu masy tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu wykorzystanych do wytworzenia butelek jednorazowego użytku na napoje o pojemności do trzech litrów, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, w tym roku kalendarzowym oraz masy wprowadzonych do obrotu takich opakowań, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, w tym roku kalendarzowym.

UC81 – rozszerzona odpowiedzialność producenta (ROP)

UE przyjęła w 2018 roku tzw. pakiet odpadowy, czyli nowelizację sześciu dyrektyw kluczowych z punktu widzenia gospodarki odpadami. W polskich przepisach pakiet odpadowy podzielony był na dwie części, obie opisaliśmy w serwisie [Ekwiedza](#). Jego zadaniem jest przybliżenie państw członkowskich do wdrożenia gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Do ważnych elementów w pakiecie należy system rozszerzonej odpowiedzialności producentów (ROP). Zakłada on, że producenci będą zobowiązani wziąć odpowiedzialność za cały cykl życia swoich opakowań - od projektu, poprzez produkcję, aż po zagospodarowanie odpadów. Innymi słowy: przedsiębiorstwa będą musiały współdzielić koszty selektywnej zbiórki, recyklingu i utylizacji odpadów, które powstały z ich produktów. Dziś odpowiedzialne są za to gminy, które przerzucają opłaty na mieszkańców.

Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ)

Źródło: <https://www.wwf.pl/themes/wwf/img/gosp2.png>

Projekt [UC81](#) ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw przewiduje:

- rozdzielenie strumienia opakowań produktów oraz odpadów opakowaniowych na opakowania przeznaczone dla gospodarstw domowych oraz pozostałe opakowania (głównie handel, usługi, przemysł);
- ustanowienie opłaty opakowaniowej ponoszonej przez wprowadzających produkty w opakowaniach przeznaczonych dla gospodarstw domowych;
- ustanowienie obowiązku dla przedsiębiorców wprowadzających napoje w butelkach z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 l zapewnienia w tych opakowaniach udziału materiałów pochodzących z recyklingu odpadów z tworzyw sztucznych;
- wprowadzenie obowiązku osiągnięcia poziomu selektywnego zbierania butelek PET do 3 l;
- powierzenie określonych zadań nadzorczych i analitycznych nad systemem ROP Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ-PIB);
- wprowadzenie mechanizmu nieodpłatnego przydzielania przez IOŚ-PIB masy odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi organizacjom odpowiedzialności producentów i organizacjom samorządu gospodarczego; masa ta będzie odpowiadała masie odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi, za którą uiszczono opłatę opakowaniową (czyli powstałych z opakowań przeznaczonych dla gospodarstw domowych), i będzie ustalana na podstawie informacji przekazywanych okresowo przez recyklerów; mechanizm ten zapewni możliwość realizacji ustawowego obowiązku zapewnienia poziomów recyklingu

przez organizacje w imieniu wprowadzających produkty w opakowaniach przeznaczonych dla gospodarstw domowych, których ta organizacja reprezentuje;

- wprowadzenie mechanizmu doszczelniającego system wystawiania dokumentów DPR i EDPR, które będą wystawiane przez IOŚ-PIB na wniosek recyklera, eksportera lub wewnątrzspółnotowego dostawcy odpadów opakowaniowych po przeprowadzeniu audytu przedsiębiorcy w zakresie informacji wskazanych we wniosku;
- przekształcenie organizacji odzysku opakowań w organizacje odpowiedzialności producentów oraz wprowadzeniu zmian w zakresie wymagań dotyczących prowadzenia działalności przez te organizacje polegających m.in. na podniesieniu kapitału zakładowego do 5 mln zł oraz obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności, które będzie wydawał minister właściwy do spraw klimatu;
- wprowadzenie mechanizmu wynagrodzenia dla organizacji odpowiedzialności producentów płaconego przez producentów reprezentowanych przez daną organizację; minimalna wysokość wynagrodzenia zostanie określona przez ministra właściwego do spraw klimatu w drodze obwieszczenia.

UC98 – system kaucyjny, ROP

System kaucyjny obejmujący opakowania napojów to istotny element rozszerzonej odpowiedzialności producentów, którego efektem ma być zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych.

Na przedsiębiorcach wprowadzających napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym będzie spoczywać obowiązek uzyskania określonych poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych. **Nieuzyskanie wymaganych poziomów będzie skutkowało obowiązkiem uiszczenia przez wprowadzających opłaty produktowej.**

Projekt [UC98](#) ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o odpadach przewiduje:

- zmniejszenie wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko poprzez wprowadzenie obowiązku selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstałych z jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 l;
- określenie wymagań dotyczących utworzenia i prowadzenia przez przedsiębiorców systemu kaucyjnego, który będzie wspomagać selektywne zbieranie ww. opakowań;
- objęcie uregulowanym prawnie systemem kaucyjnym szklanych butelek na napoje wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l.

Ustawa uzupełnia wdrażane przepisy unijne przez projekty UC73 i UC81.

Zapowiadana jest nowa wersja tego projektu, wg której system kaucyjny w Polsce ma objąć:

- butelki plastikowe do 3 l;
- butelki szklane do 1,5 l;
- puszki o pojemności do 1 l.

Puszki i butelki będzie można bez paragonu zwracać do sklepów.

Unijne akty prawne

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady [2008/98/WE](#) z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (tzw. dyrektywa odpadowa)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [2019/904](#) z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (tzw. dyrektywa SUP)
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) [2020/2151](#) z dnia 17 grudnia 2020 r. ustanawiające zasady dotyczące zharmonizowanych specyfikacji w odniesieniu do oznakowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części D załącznika do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko
- [Wytyczne](#) Komisji dotyczące produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko

Krajowe akty prawne

- [Ustawa](#) z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej
- [Ustawa](#) z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Szukasz serwisu prawnego prezentującego informacje prawne i nowości branżowe o ochronie środowiska?

Przetestuj [serwis Ekowiedza](#) za darmo przez 21 dni

Opracowanie jest własnością serwisu [Ekowiedza](#), którego właścicielem jest [Atmoterm S.A.](#)

Znasz nasze media społecznościowe?
Zachęcamy do ich odwiedzenia